

Laidiens: 08.11.1995., Nr. 173

Ministru kabineta noteikumi nr. 317

(prot.nr.59, 3.§) Rīgā 1995.gada 31.oktobrī

Noteikumi par zāļu reklāmu

*Izdoti saskaņā ar likuma “Par 1925.gada 1.apriļa likuma
“Ministru kabineta iekārta” atjaunošanu” 14.panta 3.punktu*

I. Noteikumos lietotie termini

Farmaceitiskie rodukti — ārstniecības palīg līdzekļi, ārstnieciskie minerālūdeņi, ārstnieciskās zobu pastas, mehāniskie pretapaugļošanās līdzekļi, bioloģiski aktīvas vielas saturošie kosmētikas līdzekļi un medicīniskās kosmētikas līdzekļi, pārtikas piedevas un citi produkti, ko lieto kā ārstniecības līdzekļus un kas reģistrējami Labklājības ministrijas Farmakoloģijas un farmakopejas komitejā.

Maldinoša reklāma — reklāma, kurā zālēm tiek piedēvētas tām nepiemītošas īpašības vai zāļu iedarbība tiek pārspīlēta.

Reklamēšana — visu veidu darbība, kas ir saistīta ar zāļu un farmaceitisko produktu reklāmas (tālāk tekstā — “zāļu reklāma”) izplatīšanu.

Reklāmas aģents — fiziska persona, kas nodarbojas ar zāļu reklāmas izplatīšanu Latvijas Republikā.

Reklāmas devējs — zāļu ražotājfirmu pilnvarotie pārstāvji un reklāmas aģenti, kas nodod zāļu reklāmu izplatīšanai.

Reklāmas izplatītājs — visas fiziskās un juridiskās personas, kas pieņem un izplata zāļu reklāmu.

Zāles — šo noteikumu izpratnē — zāļu līdzekļi un gatavās zāles (to skaitā medikamenti, asins preparāti, tautas dziedniecības līdzekļi, homeopātiskie līdzekļi, ārstniecības augu drogas, netradicionālie ārstniecības līdzekļi un citas zāles), kas reģistrējamās Labklājības ministrijas Farmakoloģijas un farmakopejas komitejā.

II. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka kārtību, kādā Latvijas Republikā reklamējamās zāles (izņemot veterinārās zāles).

2. Par zāļu reklāmu tiek uzskatīta:

2.1. jebkura veida tieša informācija par zālēm, ja tā vērsta uz zāļu pieprasījuma, popularitātes, izrakstīšanas, piegādes, iepirkšanas, realizācijas vai lietošanas veicināšanu;

2.2. speciāli raidījumi un publikācijas, kuros nepārprotami uztverams zāļu reklāmas raksturs, kuros zāļu reklāma ir raidījuma vai publikācijas būtiska daļa un kuros uzskatāmi attēlots piedāvājums pirkt un pārdot zāles vai sniegt pakalpojumus, kas saistīti ar zālēm;

- 2.3. farmaceitiska rakstura vizuāla informācija uz speciāliem reklāmas atribūtiem pilsētās, uz ceļiem, ārstniecības iestādēs un citās sabiedriskās vietās;
- 2.4. sludinājumi un pašreklāma, kas vērsta uz zāļu izrakstīšanas, piegādes, iepirkšanas, realizācijas vai lietošanas veicināšanu;
- 2.5. izstāžu organizēšana un reklāmas aģentu vizītes pie personām, kurām ir tiesības izrakstīt, pielietot vai izplatīt zāles;
- 2.6. zāļu paraugu izplatīšana;
- 2.7. dažādu veidu dāvinājumi vai solījumi (par atlīdzību naudas vai materiālā veidā), kas rosina izrakstīt, pielietot vai izplatīt zāles;
- 2.8. tādu reklāmas tikšanos sponsorēšana, kurās piedalās personas, kurām ir tiesības izrakstīt, pielietot vai izplatīt zāles;
- 2.9. tādu zinātnisku kongresu, konferenču un semināru sponsorēšana, kuros piedalās personas, kurām ir tiesības izrakstīt, pielietot vai izplatīt zāles (īpaši, ja sponsorēšana saistīta ar minēto pasākumu sadzīves izdevumu segšanu).
3. Jebkura zāļu un farmaceitisko produktu izstāžu, semināru, konferenču, kongresu un citu veidu pasākumu organizēšana jāaskaņo ar Labklājības ministrijas Farmācijas departamentu, kā arī jāiesniedz tam pasākuma programma un jānorāda pasākuma norises vieta un laiks, dalībnieku loks, paredzētais reklāmas un informācijas veids, kā arī par zāļu reklāmu atbildīgās personas.
4. Latvijas Republikā zāļu reklāma tiek diferencēta pēc tās adresāta (iedzīvotājiem paredzētā zāļu reklāma un medicīnas speciālistiem paredzētā zāļu reklāma), piemērojot atšķirīgu reklāmas materiāla apjomu un reklamēšanas kārtību.
5. Kategoriski aizliegts reklamēt:
- 5.1. zāles, kuru izplatīšana Latvijas Republikā nav atļauta;
- 5.2. zāles, kas nav iekļautas Latvijas Republikas zāļu reģistrā.
6. Latvijas Republikā zāļu reklāmu drīkst izplatīt tikai tad, ja tā nav maldinoša.
7. Zāļu reklāmā iekļautajai informācijai jābūt objektīvai, precīzai, ticamai, pietiekami pilnīgai un atbilstīgai informācijas saņēmēja zināšanu līmenim, lai informācijas saņēmējs varētu spriest par attiecīgo zāļu terapeitisko vērtību. Citātiem, tabulām un citiem ilustratīvajiem materiāliem, to skaitā no medicīniskajiem žurnāliem vai citiem zinātniskajiem darbiem pārpublicētajiem materiāliem, jābūt citētiem precīzi, ar precīzu norādi par attiecīgās informācijas ieguves avotu.
8. Ja zāļu reklāma domāta tikai kā atgādinājums, tajā var norādīt tikai zāļu nosaukumu.

III. Iedzīvotājiem paredzētā zāļu reklāma

9. Iedzīvotājiem drīkst reklamēt tikai tās Latvijas Republikas zāļu reģistrā iekļautās zāles, kuras izsniedzamas bez receptes.
10. Iedzīvotājiem paredzētajā zāļu reklāmā jānorāda:

10.1. precīzs zāļu nosaukums, kā arī starptautiskais nepatentētais nosaukums, ja zāles satur tikai vienu aktīvo vielu;

10.2. pareizai zāļu lietošanai nepieciešamā informācija;

10.3. uzskatāms, salasāms un saprotams uzaicinājums uzmanīgi izlasīt lietošanas instrukciju un, ja nepieciešams, griezties pie ārsta vai konsultēties ar farmaceitu.

11. Iedzīvotājiem paredzētajā zāļu reklāmā aizliegts pieminēt šādas terapeitiskās indikācijas:

11.1. specifiskas infekcijas slimības, to skaitā tuberkulozi;

11.2. seksuāli transmisīvās slimības, to skaitā AIDS;

11.3. epidemioloģiska rakstura infekcijas slimības;

11.4. onkoloģiskas un ļaundabīgas hematoloģiskas slimības;

11.5. vielmaiņas un iekšējās sekrēcijas dziedzeru slimības, to skaitā cukura diabētu;

11.6. psihiskas un centrālās nervu sistēmas organiskas slimības, to skaitā šizofrēniju, epilepsiju, maniakāli depresīvo psihozi, encefalītu, meningītu, mugurkaula smadzeņu šķērsbojājumu un hronisku bezmiegu.

12. Iedzīvotājiem paredzētajā zāļu reklāmā nedrīkst norādīt:

12.1. informāciju, kas var radīt iespaidu, ka, lietojot zāles, ir garantēts ārstnieciskais efekts un ka zālēm nav kontrindikāciju vai blakusparādību;

12.2. informāciju, kas var radīt iespaidu, ka, lietojot zāles, pacienta vispārējais veselības stāvoklis ievērojami uzlabosies;

12.3. informāciju, kas var radīt iespaidu, ka zāļu nelietošana var negatīvi ietekmēt subjekta veselību. Šis aizliegums neattiecas uz vakcinēšanas kampaņām, kā arī uz atsevišķiem profilaktiskiem līdzekļiem, ko reglamentē īpašs Labklājības ministrijas rīkojums;

12.4. informāciju, kas var radīt iespaidu, ka zāles ir pārtika, kosmētika vai kāds cits plaša patēriņa produkts;

12.5. informāciju, kas var radīt iespaidu, ka, lietojot zāles, ārsta konsultācija, ķirurģiska operācija vai ārsta ieteikta cita veida ārstēšanās nav nepieciešama;

12.6. informāciju, kas var radīt iespaidu, ka šīs zāles ir labākas nekā citas, vai informāciju, kurā šo zāļu kvalitāte salīdzināta ar citu zāļu kvalitāti;

12.7. kādas slimības vēstures un atveseļošanās gadījuma detalizētu aprakstu, kas varētu izraisīt kļūdainu pašdiagnozi un zāļu nepamatotu vai nepareizu lietošanu;

12.8. nepareizos, satraucošos vai neprecīzos terminos izteiktu solījumu par izveseļošanās iespēju;

12.9. nepareizos, satraucošos vai neprecīzos terminos izteiktu tēlainu aprakstu par slimības vai ievainojuma radītajām pārmaiņām cilvēka organismā vai par zāļu iedarbību uz cilvēka organismu;

12.10. atzīmi, ka zāles reģistrētas Latvijas Republikas zāļu reģistrā vai iekļautas atmaksājamo zāļu sarakstā;

12.11. atsauci uz tādu speciālistu vai tautā pazīstamu zinātnieku rekomendācijām, kuri nav speciālisti attiecīgajā medicīnas nozarē, kā arī atsauci uz Latvijā nepazīstamu speciālistu rekomendācijām, kas var radīt iespaidu, ka attiecīgais speciālists ir autoritāte;